

MALDEGEM IN DEN GROOTEN OORLOG

DE HOLLANDLINIE

Beleef een stukje wereld- geschiedenis in Maldegem!

Deze landelijke tocht (ca. 12 km) leidt je langs het Duitse bunkercomplex aan het Leopold- en Schipdonkkanaal.

Dit bunkercomplex maakte deel uit van de Hollandlinie: een Duitse bunkerlinie uit de Eerste Wereldoorlog gericht op Nederland. Ze liep ongeveer vanaf het Zwin tot aan de Antwerpse fortengordel.

Route uitleg:

- 1** Gevechtbunker: vier kamers met schietopeningen naar het oosten en het westen. **2** Zaalmaneschappenbunker: het dak is maar liefst 1,70 m. dik en van gewapend beton. **3** Personeelsbunker: aan de noordzijde is er een uitkijkpost. **4** Verdedigingsbunker: een onderaardse gang verbond deze bunker **5** met de geschutbunker. **6** en **7** Deze bunkers dienden als verblijfplaats voor de manschappen. **8** Machinegeweerbunker: met vooraan een geschutmuur, betonblokken en een statief om een machinegeweer op te plaatsen. **9** Personeelsbunker. De Duitsers camouflerden hun belangrijkste bunkers met een dak in stro en schilderden er zelfs deuren en ramen op. Zo leken de bunkers net als hoeses. Soms zijn deze verfresten nog op de bunkers terug te vinden. **10** Versterkte munitienis. **11** Kleine ingegraven bunker: geschikt om een zware mitrailleur op het dak te plaatsen. Wellicht sloot de westelijke zijde aan op een loopgracht. **12** Manschappenbunker.

<< Op de foto hiernaast uit 1917 is te zien hoe de Duitsers belangrijke bunkers (9) camouflerden als hoeses.

>> Monument Rapenbrug; ter ere voor het maken en heldhaftig verdedigen van een bruggenhoofd op 21 & 22 oktober 1918 door de Belgische karabiniers wielrijders genaamd de "Zwarte Duivels".

De Hollandlinie in Maldegem

Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd er aan beide zijden van het Leopold- en Schipdonkanaal, tussen Leestjesbrug en Strobrugge, een Duits bunkercomplex gebouwd. Dit complex maakte deel uit van de Hollandlinie: uit vrees voor een geallieerde invasie via het neutrale Nederland bouwden de Duitsers een versterkte bunkerlinie vanaf het Zwin tot de overstromingsgebieden aan de Schelde in Vrasene. De linie telde oorspronkelijk 850 bunkers. Een inval kwam er nooit en na WO I speelden deze bunkers geen enkele militaire rol meer.

BRITS BETON

De bouw van deze bunkers begon in de herfst van 1916. Aanvankelijk werd er zelfs Brits beton voor gebruikt. Het neutrale Nederland kocht beton aan in Groot-Brittannië en verkocht het op zijn beurt door aan Duitsland. Pas na aanhoudend Brits protest stopte deze handel in 1917.

BESCHERMING

De meeste bunkers langs dit traject hebben geen schietopeningen. Ze dienden namelijk vooral ter bescherming tegen de bommen van de vijand. De bedoeling was dat de Duitse soldaten na een bommenaanval naar buiten zouden komen en hun mitrailleursposten naast of op de bunker zouden bemannen.

KLAAR VOOR DE AANVAL

Bovendien valt het op dat de bunkers vóór het Leopoldkanaal staan. De reden hiervoor was dat het Duitse leger ten allen tijde moest kunnen aanvallen. Met bunkers achter het kanaal zouden de soldaten eerst nog het kanaal moeten oversteken voordat ze konden aanvallen.

INFO

Loket Toerisme, Cultuur & Jeugd

Gemeentehuis - Marktstraat 7 9990 Maldegem

050 72 86 22 - toerisme@maldegem.be - www.maldegem.be

www.eerstewereldoorlogmeetjesland.be

Het woord 'bunker' is eigenlijk niet correct. De term werd pas gebruikt in de Tweede Wereldoorlog. Tijdens WO I gebruikte men de benaming 'kazematten' of, in het Duits, 'Unterstand'. In de volksmond werd dit vrij vertaald in 'onderstand'.

De bouw van 'die Hollandstelling' - de Hollandlinie

De verantwoordelijkheid voor de bouw van deze 75 km lange bunkerlinie lag bij twee personen: admiraal Von Schröder (Marinekorps Flanders) en hertog Von Württemberg (4e leger van de Wehrmacht).

Beiden hadden een eigen bouwwijze en de verschillen zijn hier, in Maldegem, zichtbaar. De bunkers rond Leestjesbrug zijn gebouwd volgens het plan van Marinekorps Flanders en bestaan uit massief gewapend beton. De bunkers rond Strobrugge daarentegen zijn gebouwd in opdracht van de Wehrmacht. De muren bestaan uit holle betonstenen die nadien werden gevuld met beton. Enkel het dak van deze bunkers bestaat uit gewapend beton.

Na WO I

Na de Eerste Wereldoorlog wenste de Belgische regering de bunkers van de Hollandlinie af te breken. Maar omwille van de hoge kosten besloot de regering om de bunkers toch te behouden. Tijdens de Tweede Wereldoorlog dienden ze als bomwerende schuilplaats voor de plaatselijke bevolking. Tegenwoordig zijn de bunkers een vesting voor tal van vleermuizen.

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland.